

V Praze dne 13. července 2012
Č.j.: 695/12

Stanovisko komise pro hodnocení dopadů regulace

k návrhu
**zákona, kterým se mění zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění
pozdějších předpisů**

I. Úvod:

Předmětem návrhu zákona je změna ustanovení zákona o státním podniku č. 77/1997 Sb. tak, aby bylo možné využívat zisk státních podniků pro posílení státního rozpočtu. Využití zisku bude umožněno zřízením nového fondu – fondu zakladatele – z něhož bude možné rozhodnutím vlády na návrh příslušného resortního zakladatele příslušné prostředky převést.

Zpráva RIA má standardní strukturu a obsahuje všechny požadované části. Konzultace k uvedenému návrhu byly dostačující, připomínky byly vypořádány, existuje shoda mezi MZe, MF ČR a MPO se zněním návrhu.

Nicméně RIA je přece jen poněkud formalistická a přestože se jedná o velice jednoduchou úpravu, hodnocení variant, jejich nákladů a přínosů je přehnaně zjednodušené a skutečné možné dopady nejsou dostatečně popsány kvalitativně a kvantitativní zhodnocení dopadů je extrémně zúžené a vztažené pouze na jeden konkrétní případ – podnik Lesy ČR, s.p. Z pohledu RIA tedy nejde o změnu zákona o státním podniku obecně, ale o změnu zákona o státním podniku za účelem využití zisků podniku Lesy ČR, s.p.

II. Připomínky a návrhy změn:

Identifikace dotčených subjektů: v RIA by snad bylo vhodné jednotlivé s.p. vyjmenovat vzhledem k malému množství, ačkoliv členění do 3 kategorií lze také přijmout. Nelze však přijmout, že vlastní analýza dopadů se týká jen jednoho podniku. Z aktivních podniků vytvářejí zisk i mnohé další a přestože zatím – dle

tvrzení RIA – se jejich zřizovatelé vyjádřili, že nemají zatím zájem vytvářet uvedený fond zakladatele vytvářet. Změna zákona bude napříště tuto možnost umožňovat a zpracovatel RIA s ní musí pracovat. Analýza proto musí uvést varianty potenciálních příjmů i z ostatních podniků, které vytvářejí zisk.

Doporučujeme zahrnout do analýzy RIA přinejmenším tyto podniky:

Státní podnik	Zisk po zdanění 2009	Zisk po zdanění 2010
Lesy České republiky, s.p.	582 297	2 558 294
Budějovický Budvar, národní podnik	140 062	174 214
Česká pošta, s.p.	554 000	214 000
Elektrotechnický zkušební ústav, s.p.	6 855	9 760
Letiště Praha, a. s.	890 259	989 343
Řízení letového provozu České republiky, s. p.	97 564	156 929
Státní léčebné lázně Janské Lázně, s.p.	8 428	8 423
Technický a zkušební ústav stavební Praha, s.p.	5 777	4 999
Správa železniční dopravní cesty, státní organizace	-1 708 264	-1 503 987

Zdroj: www.justice.cz

Zhodnocení rizik: uváděná rizika jsou popsána správně s výhradou, že riziko ekonomické je uvedeno velice obecně a v zásadě se vztahuje spíše k mechanismu rozhodování o využití prostředků fondu zakladatele, nikoliv k rizikům vyplývajícím pro funkci daného podniku – a to ani v případě podniku Lesy ČR, s.p., pro který je dále zpracováno hodnocení nákladů a přínosů.

Zhodnocení nákladů a přínosů, varianty řešení: Náklady a přínosy jsou počítány jen a čistě ve finančním vyjádření pro jediný podnik – Lesy ČR, s.p. – i když se jedná o podnik s největším ziskem a jediný, kde zakladatel zatím vyjádřil vůli fond zakladatele zřídit. Lze souhlasit s tvrzením zpracovatele RIA, že náklady u různých podniků budou různorodé vzhledem k různorodosti funkcí a povahu jednotlivých podniků. Nelze ale přijmout takto omezené nahlížení nákladů a přínosů.

1. Ani u rozpracované varianty není vůbec diskutováno, natožpak jakkoliv podloženo fakty, že převedení prostředků podniku Lesy ČR, s.p. nebude mít dopadu na dlouhodobou funkci podniku jako správce státních lesů – a tedy na státní lesy vůbec. Vzhledem k časovému rozložení nákladů a výnosů při pěstování lesa do desítek let nelze bez dalšího přijmout skutečnost, že jednorázové či opakované převádění prostředků z podniku je možné uskutečnit, aniž by se to projevilo ve společenské (a koneckonců i ekonomické) funkci podniku později. V zásadě tedy musí RIA vycházet z ekonomické analýzy podniku Lesy ČR, s.p.
2. Nelze také přijmout skutečnost, že se mlčky předpokládá, že novou možnost ostatní zakladatelé nevyužijí. Je proto nezbytné zvážit jak charakter možných nákladů a přínosů i jejich finanční vyjádření i pro ostatní podniky – přinejmenším pro ty, které vytvářejí v posledních např. 5-10 letech podstatněji zisk.
3. Nakonec je nezbytné, aby byly zváženy, s využitím určení možných společenských nákladů a přínosů a jejich ekonomického vyjádření, možné společenské dopady změny zákona v různých podnicích, přinejmenším v členění podle typů podniků, jak je uvedeno v RIA v části 1.4.

Teprve ze shora naznačených analýz je možné definitivně stanovit variantní řešení a navrhnout doporučení, podložená argumenty zohledňujícími nejen velice úzce finančně/účetně chápanými přínosy a náklady, ale zejména možné přínosy a náklady ekonomické.

Další poznámky: V RIA je bez jakýchkoliv souvislostí zmíněn Budvar, n.p., aniž by bylo jednoznačně uvedeno, zdali změna zákona bude obdobně platit i pro národní podnik. Vzhledem k charakteru společnosti Budvar, n.p. i vzhledem k tomu, že podnik patří mezi ty, které vytvářejí zisk, i když ne srovnatelný se ziskem Lesů ČR, se jedná o zásadní nedostatek.

V RIA se také uvádí, že přínosy změny zákona o státním podniku budou cca 2 mil. Kč. Pokud by tomu tak bylo, je otázkou, zdali má smysl kvůli potenciálnímu posílení SR o 2 miliony Kč schvalovat zákon. Nicméně ve skutečnosti lze využitím zisků podniku Lesy ČR očekávat cca 2 miliardy Kč, údaj v RIA je překlepem, který by měl být opraven.

III. Závěr:

Předloženou Zprávu RIA je nutno dopracovat o analýzu nákladů a přínosů, které daná regulace přináší skrze podniky a jejich funkce, které hrají pro stát a společnost.

Vypracoval: RNDr. Jan Vozáb, Ph.D.

Prof. Ing. Michal Mejstřík, CSc.
předseda komise